Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie

Technik sterylizacji medycznej 321104

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Warszawa 2012

Informator opracowała Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie.

Materiały do informatora opracowano w ramach
Projektu VI *Modernizacja egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe*,
Działanie 3.2. *Rozwój systemu egzaminów zewnętrznych*,
Priorytet III *Wysoka jakość systemu oświaty*,
Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

SPIS TREŚCI

MODUŁ 1. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE ..... Moduł 1

1. Informacje ogólne o egzaminie zawodowym 1
2. Wymagania, które należy spełnić, aby przystąpić do egzaminu zawodowego 2
3. Struktura egzaminu zawodowego 5
   3.1. Część pisemna egzaminu 5
   3.2. Część praktyczna egzaminu 11
   3.3. Podstawa uznania egzaminu za zdany 11
4. Postępowanie po egzaminie 12

MODUŁ 2. INFORMACJE O ZAWODZIE ..... Moduł 2

1. Zadania zawodowe 1
2. Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie 1
3. Możliwości kształcenia w zawodzie 1

MODUŁ 3. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ ..... Moduł 3

Kwalifikacja 1. – Z.20. *Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej*

1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu 1
2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu oraz kryteria oceniania 6

ZAŁĄCZNIKI ..... Załączniki

SŁOWNIK POJĘĆ ..... Słownik

MODUŁ 1. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

1. Informacje ogólne o egzaminie zawodowym

Czym jest egzamin zawodowy?

Od 1 września 2012 r. weszły w życie przepisy wprowadzające zmiany w szkolnictwie zawodowym. W zawodach przedstawionych w nowej klasyfikacji wyodrębniono kwalifikacje. Przez kwalifikację w zawodzie należy rozumieć wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, zwany również egzaminem zawodowym, jest formą oceny poziomu opanowania przez zdającego wiedzy i umiejętności z zakresu danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

Egzamin zawodowy jest egzaminem zewnętrznym. Umożliwia uzyskanie porównywalnej i obiektywnej oceny poziomu osiągnięć zdającego poprzez zastosowanie jednolitych wymagań, kryteriów oceniania i zasad przeprowadzania egzaminu, opracowanych przez instytucje zewnętrzne, funkcjonujące niezależnie od systemu kształcenia.

Rolę instytucji zewnętrznych pełnią: Centralna Komisja Egzaminacyjna i osiem okręgowych komisji egzaminacyjnych powołanych przez Ministra Edukacji Narodowej w 1999 roku. Na terenie swojej działalności okręgowe komisje egzaminacyjne przygotowują, organizują i przeprowadzają zewnętrzne egzaminy zawodowe. Egzaminy oceniać będą zewnętrzni egzaminatorzy.

Egzamin zawodowy może być przeprowadzany w ciągu całego roku szkolnego w terminie ustalonym przez dyrektora komisji okręgowej, w uzgodnieniu z dyrektorem Komisji Centralnej. Termin egzaminu zawodowego dyrektor komisji okręgowej ogłasza na stronie internetowej komisji okręgowej nie później niż na 5 miesięcy przed terminem egzaminu zawodowego.

Egzamin będzie obejmował zakresem tematycznym kwalifikację, czyli liczba egzaminów w danym zawodzie będzie zależna od liczby kwalifikacji wyodrębnionych w podstawie programowej kształcenia w zawodach. W praktyce będzie to jeden, dwa lub trzy egzaminy w danym zawodzie.

Dla kogo przeprowadzany jest egzamin zawodowy?

Egzamin zawodowy jest przeprowadzany dla:

- uczniów zasadniczych szkół zawodowych i techników oraz uczniów (słuchaczy) szkół policealnych,
- absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, techników i szkół policealnych,
- osób, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy,
- osób spełniających warunki określone w przepisach w sprawie egzaminów eksternistycznych.

2. Wymagania, które należy spełnić, aby przystąpić do egzaminu zawodowego

Zmiany w formule egzaminu zawodowego i w sposobie jego przeprowadzania zostały ujęte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lutego 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

Jeśli jesteś **uczniem** lub **słuchaczem**, który zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego, to powinieneś:

1) wypełnić pisemną deklarację dotyczącą przystąpienia do egzaminu zawodowego (patrz załącznik);
2) złożyć wypełnioną deklarację **dyrektorowi szkoły**, nie później niż na 4 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego.

Jeśli jesteś **absolwentem**, który zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego, to powinieneś:

1) wypełnić pisemną deklarację dotyczącą przystąpienia do egzaminu zawodowego (patrz załącznik);
2) złożyć wypełnioną deklarację **dyrektorowi komisji okręgowej**, nie później niż na 4 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego;
3) dołączyć świadectwo ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie z wyodrębnioną kwalifikacją, z zakresu której zamierzasz przystąpić do egzaminu zawodowego.

Jeśli jesteś osobą, która zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego **w trybie eksternistycznym**, to powinieneś:

1) wypełnić wniosek o dopuszczenie do egzaminu eksternistycznego zawodowego (patrz załącznik);

2) złożyć wypełniony wniosek do dnia 31 stycznia – jeżeli zamierzasz przystąpić do egzaminu w tym samym roku, w którym składasz wniosek lub do dnia 30 września – jeżeli zamierzasz przystąpić do egzaminu w roku następnym;
3) dołączyć świadectwo ukończenia gimnazjum lub ośmioletniej szkoły podstawowej;
4) dołączyć dokumenty potwierdzające co najmniej dwa lata kształcenia lub pracy w zawodzie z wyodrębnioną kwalifikacją, z zakresu której zamierzasz przystąpić do egzaminu, na przykład: świadectwo szkolne, indeksy, świadectwa pracy, zaświadczenia dotyczące kształcenia się lub wykonywania pracy w danym zawodzie.

Jeśli jesteś **absolwentem posiadającym świadectwa szkolne uzyskane za granicą, uznane za równorzędne ze świadectwami odpowiednich polskich szkół ponadgimnazjalnych lub szkół ponadpodstawowych**, który zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego, to powinieneś:

1) wypełnić pisemną deklarację dotyczącą przystąpienia do egzaminu zawodowego (patrz załącznik);
2) złożyć wypełnioną deklarację **dyrektorowi komisji okręgowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania**, a w przypadku osób posiadających miejsce zamieszkania za granicą – dyrektorowi komisji okręgowej właściwej ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż na 4 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego;
3) dołączyć zaświadczenie wydane na podstawie przepisów w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą;
4) dołączyć oryginał lub duplikat świadectwa uzyskanego za granicą.

Miejsce przystępowania do egzaminu

Informacje o terminie i miejscu egzaminu może przekazać Zdającym dyrektor szkoły lub dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej.
W zależności od specyfiki zawodu, w którym przeprowadzony będzie egzamin zawodowy, okręgowa komisja egzaminacyjna może wezwać zdającego na szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związane z wykonywaniem zadania egzaminacyjnego na określonych stanowiskach egzaminacyjnych. Szkolenie powinno być zorganizowane nie wcześniej niż na dwa tygodnie przed terminem egzaminu.

Dostosowanie egzaminu do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych

Informacja o szczegółach dotyczących dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu zawodowego jest publikowana na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Szczegółowe informacje o egzaminie zawodowym

Szczegółowych informacji o egzaminie zawodowym oraz wyjaśnień w zakresie:

- powtórnego przystępowania do egzaminu zawodowego przez osoby, które nie zdały egzaminu,
- udostępnienia informacji na temat wyniku egzaminu,
- otrzymania dokumentów potwierdzających zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

udziela dyrektor szkoły i okręgowa komisja egzaminacyjna.

3. Struktura egzaminu zawodowego

Egzamin zawodowy składa się z części pisemnej i części praktycznej.

3.1. Część pisemna egzaminu

Część pisemna jest przeprowadzana w formie testu pisemnego.

Część pisemna egzaminu zawodowego może być przeprowadzana:

- z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu zawodowego, po uzyskaniu upoważnienia przez placówkę przeprowadzającą egzamin

lub

- z wykorzystaniem arkuszy egzaminacyjnych i kart odpowiedzi.

Część pisemna trwa **60 minut** i przeprowadzana jest w formie testu składającego się z **40 zadań zamkniętych** zawierających cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

Organizacja i przebieg części pisemnej egzaminu zawodowego

W czasie trwania części pisemnej egzaminu zawodowego każdy Zdający pracuje przy:

- indywidualnym stanowisku egzaminacyjnym wspomaganym elektronicznie – w przypadku gdy część pisemna egzaminu zawodowego jest przeprowadzana z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu zawodowego,
- osobnym stoliku – w przypadku, gdy część pisemna egzaminu zawodowego jest przeprowadzana z wykorzystaniem arkuszy egzaminacyjnych i kart odpowiedzi,

zwanych indywidualnymi stanowiskami egzaminacyjnymi. Odległość między indywidualnymi stanowiskami egzaminacyjnymi powinna zapewniać samodzielną pracę Zdających.

Przeprowadzanie części pisemnej egzaminu zawodowego z wykorzystaniem systemu elektronicznego

Przed rozpoczęciem egzaminu z wykorzystaniem systemu elektronicznego Zdający otrzymuje od przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego adres strony internetowej oraz dane do logowania: nazwę użytkownika oraz hasło dostępu do systemu (rysunek M1.1). Następnie po zalogowaniu Zdający zatwierdza wybór egzaminu (rysunki M1.2, M1.3 i M1.4). Po zatwierdzeniu przyciskiem „Potwierdź wybór egzaminu” (rysunek M1.4) rozpoczyna się egzamin.

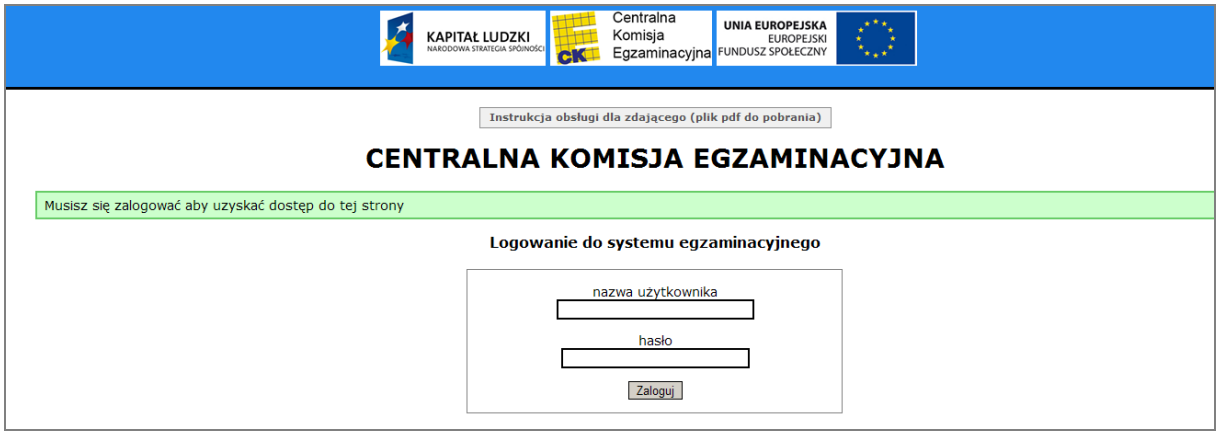

Rysunek M1.1. Okno logowania do systemu egzaminacyjnego

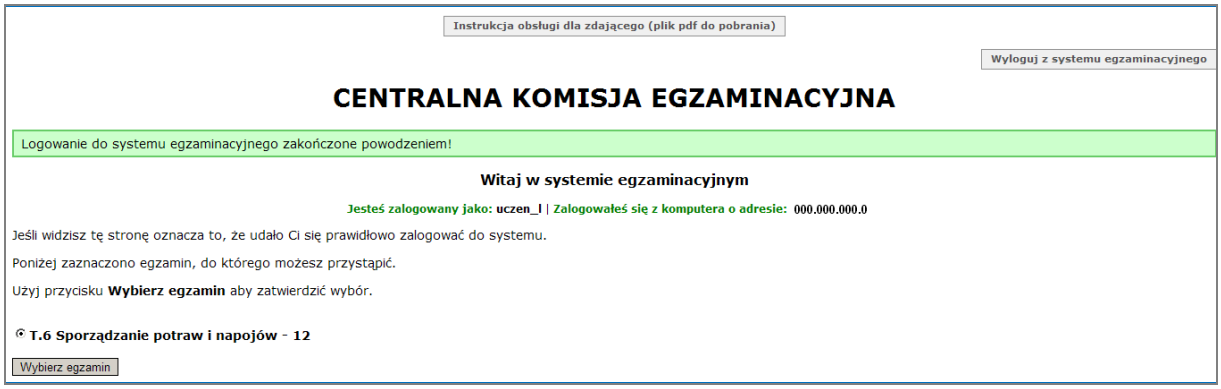

Rysunek M1.2. Okno wyboru egzaminu

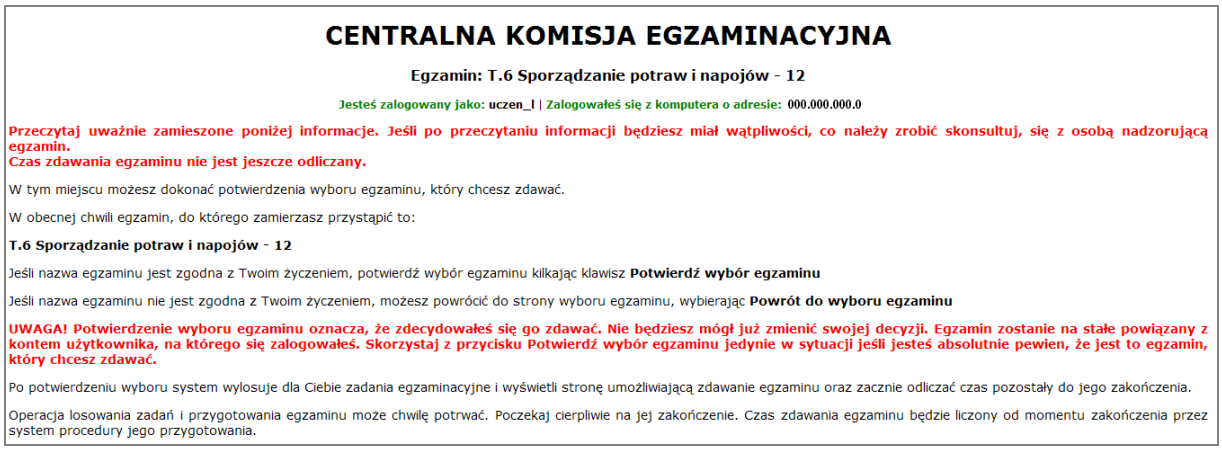

Rysunek M1.3. Informacja dotycząca potwierdzenia wyboru egzaminu

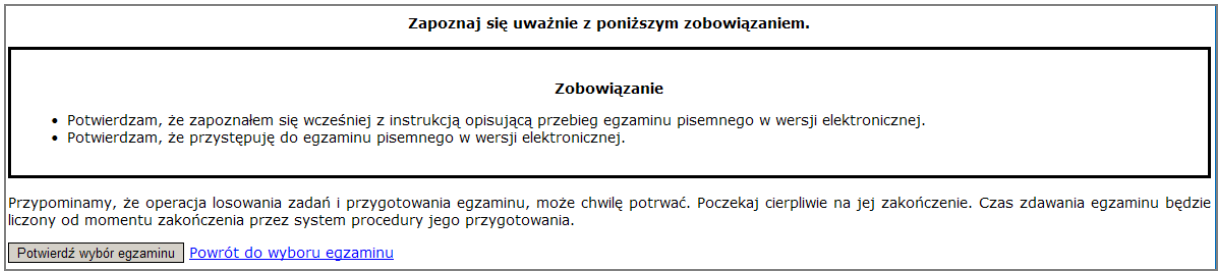

Rysunek M1.4. Zatwierdzenie wyboru egzaminu

Na kolejnym rysunku przedstawiony jest czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu, liczba zadań, na jakie Zdający udzielił odpowiedzi, oraz pozostały czas do zakończenia egzaminu. Aby zapoznać się z zadaniem i udzielić na nie odpowiedzi, Zdający wybiera numer danego zadania (rysunek M1.5).

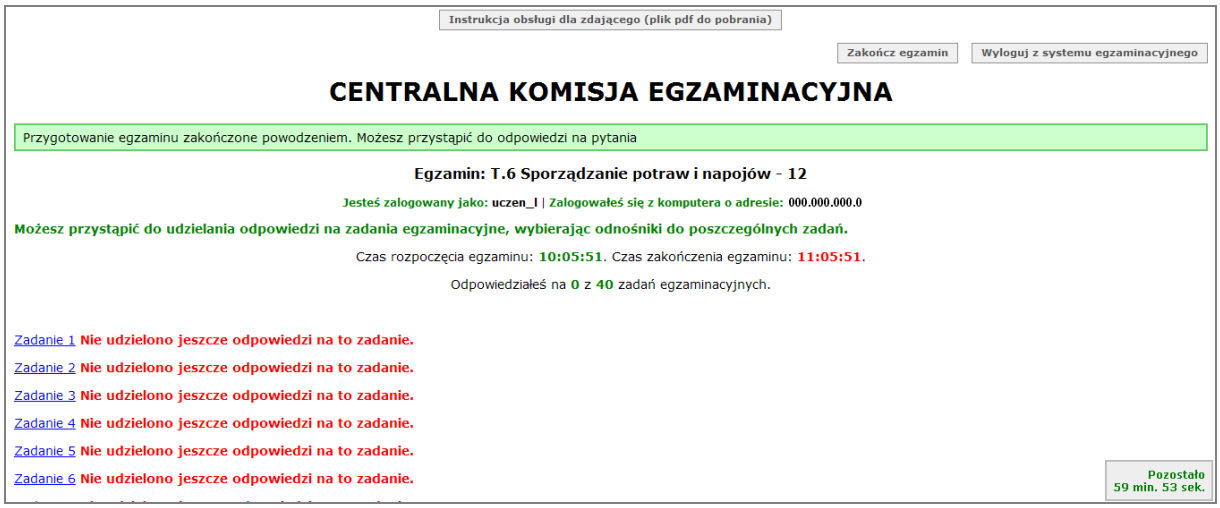

Rysunek M1.5. Okno z uruchomionym egzaminem – rozpoczęcie egzaminu

Po wybraniu danego numeru zadania, w kolejnym oknie Zdający zaznacza jedną odpowiedź, a następnie zatwierdza wybór, klikając „Prześlij odpowiedź” (rysunek M1.6).

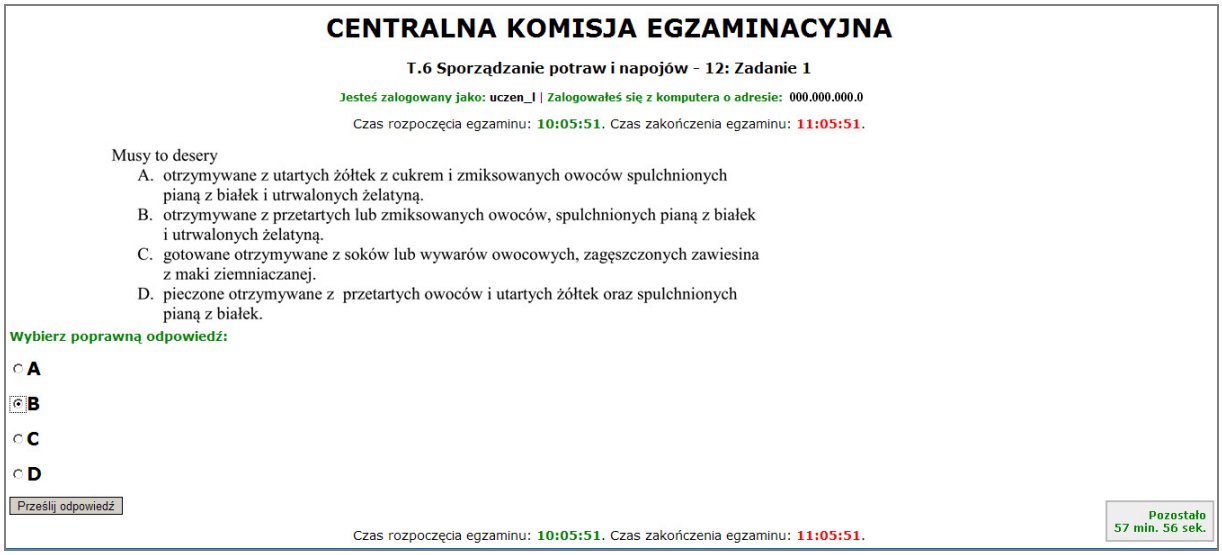

Rysunek M1.6. Okno z wybranym zadaniem

System odnotowuje, na które zadania Zdający udzielił odpowiedzi. Do każdego zadania można powrócić w dowolnym momencie i zmienić już udzieloną odpowiedź (rysunek M1.7).

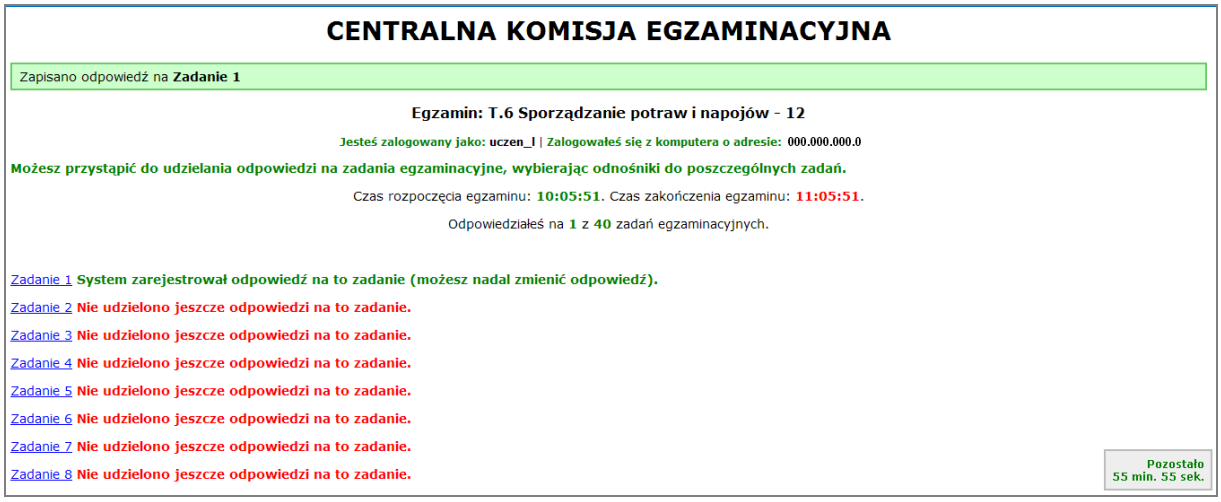

Rysunek M1.7. Okno z uruchomionym egzaminem – rejestrowanie udzielonych odpowiedzi

Zdający może zakończyć egzamin w dowolnej chwili, klikając „Zakończ egzamin" i potwierdzając jego zakończenie w kolejnym oknie (rysunki M1.8, M1.9 i M1.10).

Uwaga! Zakończenie egzaminu jest czynnością nieodwołalną.

Egzamin zostanie również automatycznie zakończony po upływie czasu przeznaczonego na jego zdawanie.

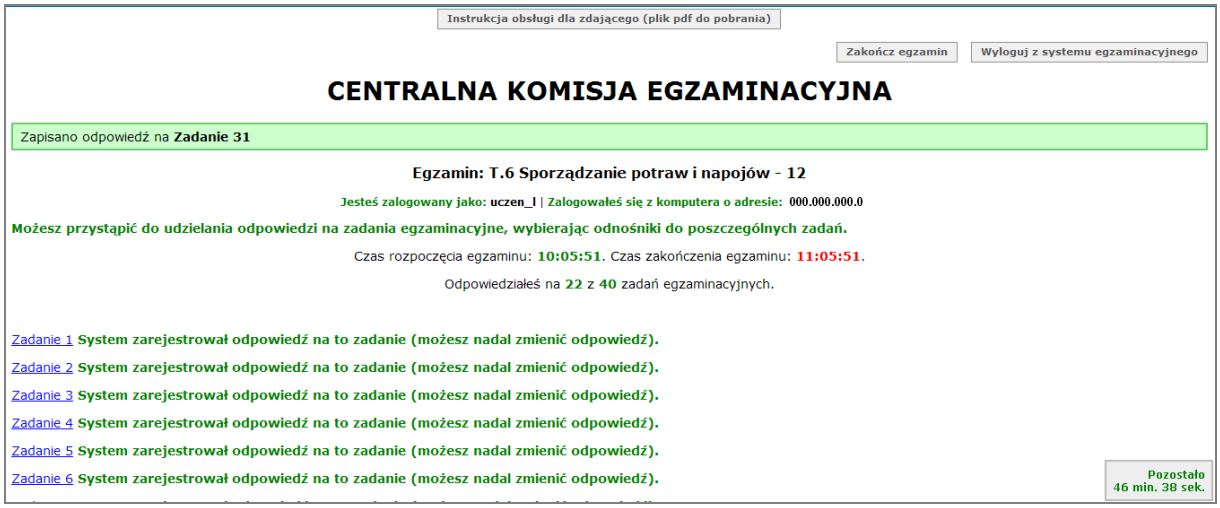

Rysunek M1.8. Okno z uruchomionym egzaminem – zakończenie egzaminu

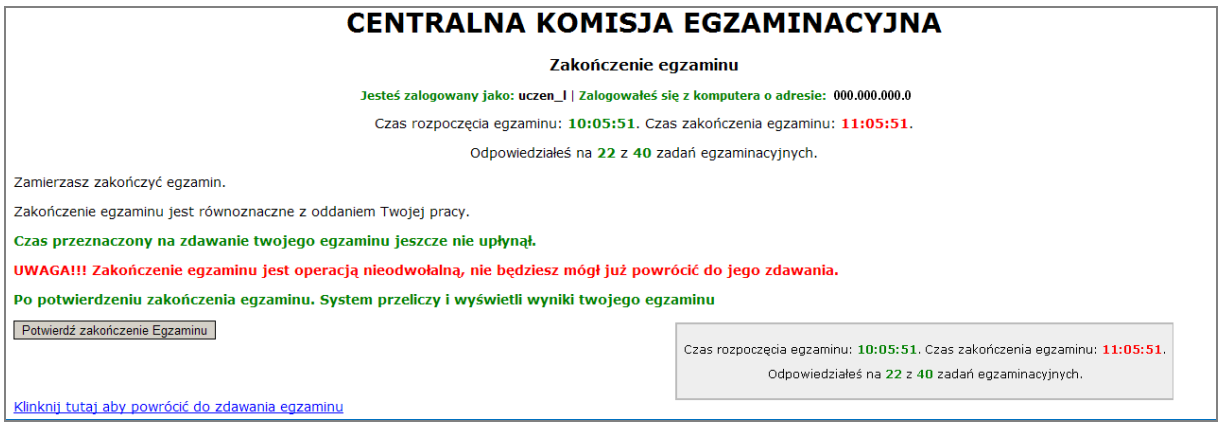

Rysunek M1.9. Potwierdzenie zakończenia egzaminu

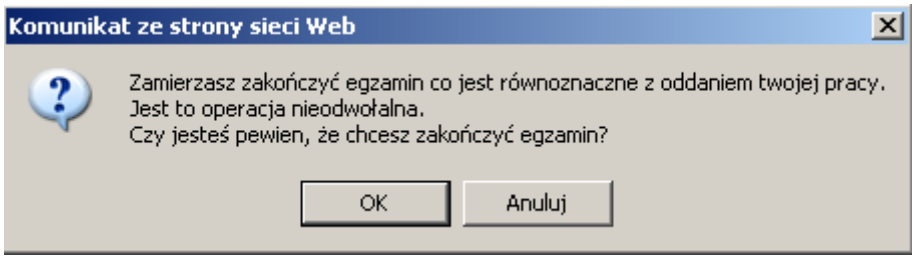

Rysunek M1.10. Komunikat dotyczący potwierdzenia zakończenia egzaminu

Po zakończeniu egzaminu informacja dotycząca wyników zostanie wyświetlona po wybraniu opcji „Kliknij tutaj, aby wyświetlić przeliczone wyniki egzaminu” – liczba zadań, na które udzielono odpowiedzi oraz liczba poprawnych odpowiedzi (rysunki M1.11 i M1.12).

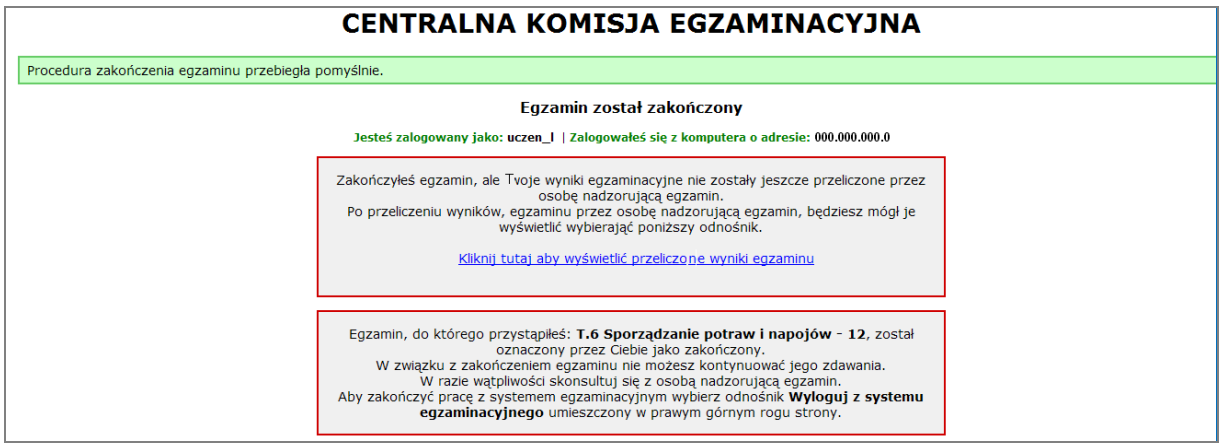

Rysunek M1.11. Informacja dotycząca zakończenia egzaminu

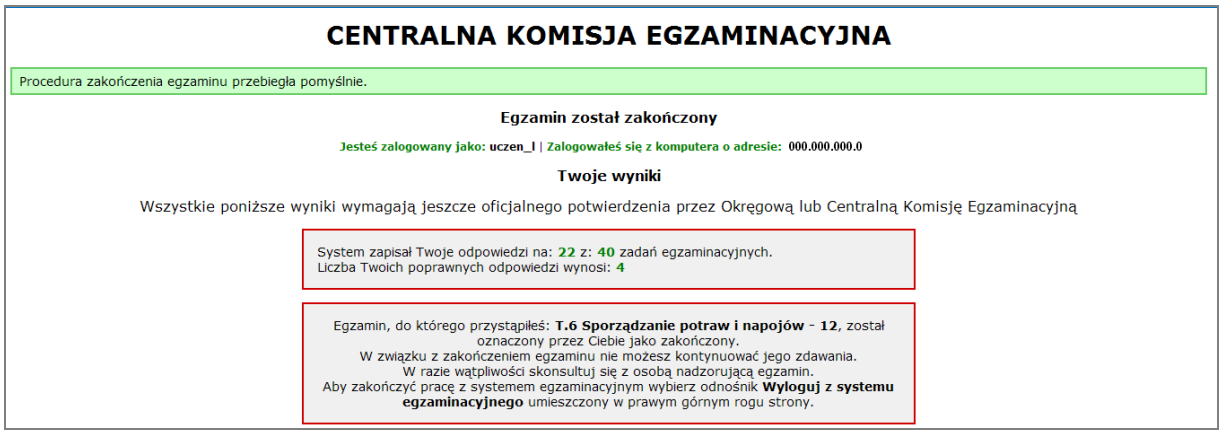

Rysunek M1.12. Informacja dotycząca wyników egzaminu

Po zakończonym egzaminie należy się wylogować z elektronicznego systemu zdawania egzaminów zawodowych.

Zwolnienie z części pisemnej egzaminu zawodowego

Laureaci i finaliści turniejów lub olimpiad tematycznych związanych z wybranym obszarem kształcenia zawodowego są zwolnieni z części pisemnej egzaminu zawodowego na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty. Zaświadczenie przedkłada się przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego. Zwolnienie laureata lub finalisty turnieju lub olimpiady tematycznej z części pisemnej egzaminu zawodowego jest równoznaczne z uzyskaniem z części pisemnej egzaminu zawodowego najwyższego wyniku, czyli 100%.

Wykaz turniejów i olimpiad tematycznych do publicznej wiadomości podaje dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

3.2. Część praktyczna egzaminu

Część praktyczna jest przeprowadzana w formie testu praktycznego.

Część praktyczna egzaminu zawodowego polega na wykonaniu przez zdającego zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym na stanowisku egzaminacyjnym. Stanowisko powinno być przygotowane z uwzględnieniem warunków realizacji kształcenia w danym zawodzie określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach, właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w tym zawodzie, w zakresie której odbywa się ten egzamin.

Na zapoznanie się z treścią zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym oraz z wyposażeniem stanowiska egzaminacyjnego Zdający ma 10 minut, których nie wlicza się do czasu trwania części praktycznej egzaminu zawodowego.

Część praktyczna egzaminu zawodowego trwa nie krócej niż 120 minut i nie dłużej niż 240 minut. Czas trwania części praktycznej egzaminu zawodowego dla konkretnej kwalifikacji określony jest w module 3. informatora.

3.3. Podstawa uznania egzaminu za zdany

Zdający zdał egzamin zawodowy, jeżeli uzyskał:

1) z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania (czyli Zdający rozwiązał poprawnie minimum 20 zadań testu pisemnego),

i

2) z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i ogłasza komisja okręgowa. Wynik ustalony przez komisję okręgową jest ostateczny.

4. Postępowanie po egzaminie

Zastrzeżenia do przebiegu egzaminu

Jeżeli Zdający uzna, że w trakcie egzaminu zostały naruszone przepisy dotyczące jego przeprowadzania, może zgłosić pisemnie zastrzeżenie do dyrektora OKE w terminie 2 dni roboczych od daty egzaminu w części pisemnej lub praktycznej. Zastrzeżenie musi zawierać dokładny opis zaistniałej sytuacji będącej naruszeniem przepisów.

Dyrektor OKE rozpatruje zastrzeżenie w terminie 7 dni od daty jego otrzymania. W razie stwierdzenia naruszenia przepisów, dyrektor OKE w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej może unieważnić dany egzamin w stosunku do wszystkich Zdających albo Zdających w jednej szkole/placówce/ u pracodawcy lub w jednej sali, a także w stosunku do poszczególnych Zdających i zarządzić jego ponowne przeprowadzenie. Rozstrzygnięcie dyrektora OKE jest ostateczne. Nowy termin egzaminu ustala dyrektor OKE w porozumieniu z dyrektorem CKE.

Unieważnienie egzaminu

Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego lub zespołu nadzorującego część praktyczną egzaminu może unieważnić odpowiednią część egzaminu w przypadku:

1) stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez zdającego,
2) wniesienia przez zdającego do sali egzaminacyjnej urządzenia telekomunikacyjnego lub materiałów i przyborów pomocniczych niewymienionych w wykazie ogłoszonym przez dyrektora CKE albo korzystania przez zdającego podczas egzaminu z urządzenia telekomunikacyjnego lub niedopuszczonych do użytku materiałów i przyborów,
3) zakłócania przez zdającego prawidłowego przebiegu części pisemnej lub części praktycznej egzaminu zawodowego w sposób utrudniający pracę pozostałym Zdającym.

Dyrektor OKE w porozumieniu z dyrektorem CKE może unieważnić egzamin zdającego lub Zdających i zarządzić jego ponowne przeprowadzenie w przypadku:

1) niemożności ustalenia wyniku egzaminu na skutek zaginięcia lub zniszczenia kart oceny, kart odpowiedzi lub odpowiedzi Zdających zapisanych i zarchiwizowanych w elektronicznym systemie przeprowadzania egzaminu,
2) stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu, na skutek zastrzeżeń zgłoszonych przez zdającego lub z urzędu, jeżeli to naruszenie mogło wpłynąć na wynik danego egzaminu.

Dokumenty potwierdzające zdanie egzaminu

W przypadku, gdy Zdający zdał egzamin zawodowy, otrzymuje świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Osoba, która zdała egzaminy z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiada poziom wykształcenia wymagany dla danego zawodu, otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie. Dyplom wydaje okręgowa komisja egzaminacyjna.

Ponowne przystąpienie do egzaminu

Osoby, które

- nie zdały jednej lub obu części egzaminu,
- nie przystąpiły do egzaminu w wyznaczonym terminie,
- przerwały egzamin

mogą ponownie przystąpić do egzaminu lub niezdanej części, z tym że:

- uczniowie (słuchacze) przystępują do egzaminu w kolejnych terminach w trakcie nauki oraz dwukrotnie po zakończeniu nauki na zasadach określonych dla absolwentów; przystąpienie po raz trzeci lub kolejny po zakończeniu nauki odbywa się na warunkach określonych dla egzaminu eksternistycznego,
- osoby, które rozpoczęły zdawanie egzaminu zawodowego po zakończeniu nauki (absolwenci) lub po ukończeniu kursu kwalifikacyjnego oraz osoby, które przystąpiły do egzaminu na podstawie świadectw szkolnych uzyskanych za granicą, po dwukrotnym niezdaniu tego egzaminu lub jego części zdają egzamin zawodowy lub jego część na warunkach określonych dla egzaminu eksternistycznego.

Po upływie trzech lat od dnia, w którym Zdający przystąpił do części pisemnej egzaminu i nie zdał egzaminu lub mógł przystąpić po raz pierwszy do części pisemnej egzaminu, przystępuje do egzaminu w pełnym zakresie.

MODUŁ 2. INFORMACJE O ZAWODZIE

1. Zadania zawodowe

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **technik sterylizacji medycznej** powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

1) kwalifikowania sprzętu i wyrobów medycznych do procesów mycia, dezynfekcji i sterylizacji;
2) przeprowadzania mycia, dezynfekcji i sterylizacji przy użyciu odpowiednich metod i urządzeń;
3) przeprowadzania kontroli procesów dekontaminacji;
4) prowadzenia dokumentacji mycia, dezynfekcji i sterylizacji.

2. Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie

W zawodzie **technik sterylizacji medycznej** wyodrębniono 1 kwalifikację.

Numer kwalifikacji (kolejność) w zawodzie	Symbol kwalifikacji z podstawy programowej	Nazwa kwalifikacji
K1	Z.20.	*Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej*

3. Możliwości kształcenia w zawodzie

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego przewiduje możliwość kształcenia w zawodzie **technik sterylizacji medycznej** w jednorocznej szkole policealnej.

MODUŁ 3. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ

Kwalifikacja K1

Z.20. *Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej*

1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji Z.20. *Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej*

1.1. Dobieranie metody mycia, dezynfekcji i sterylizacji w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobu medycznego

Umiejętność 1) *rozróżnia sprzęt i wyroby medyczne pod kątem zastosowania, metod mycia, dezynfekcji i sterylizacji medycznej,* na przykład*:*

- ❒ rozróżnia sprzęt i wyroby medyczne stosowane w zabiegach i diagnostyce, w tym: sprzęt ortopedyczny, narzędzia chirurgiczne, narzędzia specjalistyczne, endoskopy, zestawy zabiegowe;
- ❒ rozróżnia sprzęt i wyroby medyczne jednorazowego użytku i wielokrotnego użytku;
- ❒ *rozpoznaje* sprzęt modularny;
- ❒ określa metody mycia i dezynfekcji sprzętu modularnego;
- ❒ rozpoznaje sprzęt do implantacji pod kątem zastosowania;
- ❒ wskazuje metody dekontaminacji wyrobów medycznych do implantacji;
- ❒ określa budowę i funkcje sprzętu i wyrobów medycznych;
- ❒ klasyfikuje sprzęt i wyroby medyczne do określonych metod mycia, dezynfekcji i sterylizacji medycznej;
- ❒ wskazuje metody mycia, dezynfekcji i sterylizacji medycznej do określonego sprzętu i wyrobów medycznych.

Przykładowe zadanie 1.

Narzędzie chirurgiczne przedstawione na zdjęciu to

A. pean.
B. kocher.
C. imadło.
D. pęseta.

Odpowiedź prawidłowa: **D**.

Umiejętność 2) *identyfikuje materiały, z których wykonane są sprzęt i wyroby medyczne, oraz ich odporność na stresy fizyko-chemiczne w myciu, dezynfekcji i sterylizacji medycznej,* na przykład:

- ❒ rozpoznaje materiały, z których wykonane są sprzęt i wyroby medyczne, w tym: metal, silikon, tworzywa sztuczne, szkło, gumę;
- ❒ określa odporność sprzętu i wyrobów medycznych na obciążenia fizyko-chemiczne w czasie mycia;
- ❒ określa odporność sprzętu i wyrobów medycznych na obciążenia fizyko-chemiczne w czasie dezynfekcji;
- ❒ określa odporność sprzętu i wyrobów medycznych na obciążenia fizyko-chemiczne w czasie sterylizacji medycznej.

Przykładowe zadanie 2.

Sprzęt i wyroby medyczne ze względu na rodzaj zastosowanego materiału warunkującego ich odporność na temperaturę dzieli się na

A. stałocieplne i termolabilne.
B. termostabilne i termolabilne.
C. stałocieplne i zmiennocieplne.
D. zmiennocieplne i termostabilne.

Odpowiedź prawidłowa: **B**.

Umiejętność 4*) wykonuje testy funkcyjne i czynności diagnostyczne sprzętu i wyrobów medycznych,* na przykład*:*

- ❒ określa rodzaje testów funkcyjnych sprzętu i wyrobów medycznych;
- ❒ dobiera testy funkcyjne sprzętu i wyrobów medycznych po procesie mycia i dezynfekcji;
- ❒ określa czynności diagnostyczne sprzętu i wyrobów medycznych po procesach mycia i dezynfekcji;
- ❒ dobiera czynności diagnostyczne dla określonego sprzętu i wyrobów medycznych.

Przykładowe zadanie 3.

Narzędzia chirurgiczne po procesie dezynfekcji przed wykonaniem testu sprawności należy poddać

A. ocenie czystości optycznej.
B. ocenie funkcjonalności.
C. inspekcji wizualnej.
D. smarowaniu.

Odpowiedź prawidłowa: **D**.

1.2. Wykonywanie mycia i dezynfekcji

Umiejętność 1) *przeprowadza mycie i dezynfekcję przy zastosowaniu różnych metod i urządzeń,* na przykład*:*

- ❒ dobiera metody i techniki mycia oraz dezynfekcji;
- ❒ określa techniki mycia i dezynfekcji manualnej;
- ❒ dobiera sprzęt do mycia i dezynfekcji manualnej;
- ❒ dobiera urządzenia do mycia i dezynfekcji maszynowej;
- ❒ określa parametry procesu mycia i dezynfekcji maszynowej;
- ❒ określa przebieg procesu mycia i dezynfekcji;
- ❒ rozróżnia metody i urządzenia stosowane w procesach mycia i dezynfekcji;
- ❒ dobiera środki myjące i dezynfekujące do procesów mycia i dezynfekcji;
- ❒ planuje procesy mycia i dezynfekcji manualnej;
- ❒ planuje procesy mycia i dezynfekcji maszynowej.

Przykładowe zadanie 4.

Mycie i dezynfekcja w czasie znormalizowanego procesu dezynfekcji maszynowej powinny być:

A. skuteczne, szybkie i niepowtarzalne.
B. skuteczne, dokładne i powtarzalne.
C. skuteczne, wolne i powtarzalne.
D. skuteczne, dokładne i wolne.

Odpowiedź prawidłowa: **B**.

Umiejętność 3) *przygotowuje roztwory użytkowe środków dezynfekcyjnych o wskazanym stężeniu*, na przykład*:*

- ❒ wykonuje obliczenia niezbędne do przygotowania roztworów użytkowych środków dezynfekcyjnych z koncentratów sypkich lub koncentratów ciekłych;
- ❒ przygotowuje roztwory użytkowe środków dezynfekcyjnych o wskazanym stężeniu z koncentratów sypkich;
- ❒ przygotowuje roztwory użytkowe środków dezynfekcyjnych z koncentratów ciekłych;
- ❒ wykonuje obliczenia stężenia procentowego roztworu użytkowego.

Przykładowe zadanie 5.

Do przygotowania 2 litrów 0,5% roztworu środka dezynfekcyjnego należy zużyć

A. 1,99 l wody i 10 ml środka dezynfekcyjnego.
B. 1,999 l wody i 1 ml środka dezynfekcyjnego.
C. 1,99 l wody i 50 ml środka dezynfekcyjnego.
D. 1,999 l wody i 5 ml środka dezynfekcyjnego.

Odpowiedź prawidłowa: **A**.

Umiejętność 9) *przeprowadza kontrolę sprawności urządzeń wykorzystywanych do mycia i dezynfekcji,* na przykład:

- ❒ określa zakres kontroli sprawności urządzeń wykorzystywanych do mycia i dezynfekcji;
- ❒ na podstawie wyników kontroli ocenia sprawność systemów dozowania w urządzeniach do mycia i dezynfekcji;
- ❒ na podstawie wyników kontroli sprawności podejmuje decyzje o dopuszczeniu urządzenia do pracy.

Przykładowe zadanie 6.

Przed wykonaniem procesu dezynfekcji maszynowej w myjni-dezynfektorze należy codziennie sprawdzić drożność ramion spryskujących oraz

A. liczbę wykonanych testów skuteczności mycia.
B. stan sitka na dnie komory i liczbę wykonanych testów dezynfekcji termicznej.
C. liczbę wykonanych testów skuteczności mycia i testów dezynfekcji termicznej.
D. drożność czujników płynów, drożność odpływu, stan sitka na dnie komory, ilość płynów myjąco-dezynfekujących.

Odpowiedź prawidłowa: **D**.

1.3. Wykonywanie sterylizacji

Umiejętność 4) *rozróżnia rodzaje opakowań używanych w procesach sterylizacji*, na przykład:

- ❒ rozpoznaje opakowania stosowane w procesach sterylizacji;
- ❒ klasyfikuje opakowania stosowane w procesach sterylizacji ze względu na krotność wykorzystania;
- ❒ dobiera opakowania do procesu sterylizacji rożnych narzędzi i sprzętu medycznego;
- ❒ dobiera rodzaj opakowania do stosowanej metody sterylizacji.

Przykładowe zadanie 7.

Materiały opakowaniowe jednorazowego użytku stosowane w procesach sterylizacji parowej to:

A. papier medyczny, włóknina, integra-pack, torebka papierowo-włókninowa.
B. papier medyczny, włóknina, kontener, torebka papierowo-włókninowa.
C. papier medyczny, włóknina, kontener, torebka papierowo-foliowa.
D. papier krepowy, włóknina, kontener, torebka papierowo-foliowa.

Odpowiedź prawidłowa: **A**.

Umiejętność 9) *wykonuje testy urządzeń w technologii mycia i dezynfekcji, interpretuje ich wyniki i orzeka o dopuszczeniu urządzeń do pracy*, na przykład:

- ❒ rozróżnia testy urządzeń stosowanych w technologii mycia i dezynfekcji;
- ❒ klasyfikuje testy stosowane w technologii mycia i dezynfekcji;
- ❒ dobiera testy w celu określenia przygotowania do pracy określonego urządzenia stosowanego w technologii mycia i dezynfekcji do pracy ;
- ❒ interpretuje wyniki przeprowadzonych testów urządzeń stosowanych w technologii mycia i dezynfekcji;
- ❒ określa poprawność przygotowania urządzenia do pracy na podstawie wyników przeprowadzonych testów.

Przykładowe zadanie 8.

Wyniki testu Bowie-Dick są wykorzystywane do zakwalifikowania

A. sterylizatora parowego do wykonanie testu szczelności.
B. sterylizatora niskotemperaturowego do pracy.
C. sterylizatora parowego do pracy.
D. wsadu do zwolnienia.

Prawidłowa odpowiedź: **C**.

Umiejętność 18) *analizuje i oblicza zapotrzebowanie na materiały niezbędne w technologii dekontaminacji*, na przykład:

- ❒ oblicza ilość materiałów opakowaniowych niezbędnych do przygotowania zestawów pakowanych różnymi metodami;
- ❒ sporządza zapotrzebowanie na materiały niezbędne do przygotowania zestawów z zastosowaniem określonych systemów pakowania i określonych metod dekontaminacji;
- ❒ sporządza zestawienia zużycia materiałów w procesach dekontaminacji.

Przykładowe zadanie 9.

Do zapakowania metodą skośną 25 zestawów zabiegowych należy zużyć łącznie

A. 50 arkuszy papieru białego i zielonego.
B. 25 arkuszy papieru białego i zielonego .
C. 25 arkuszy papieru zielonego.
D. 50 arkuszy papieru białego.

Prawidłowa odpowiedź: **A**.

2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji Z.20. *Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej*

Do Centralnej Sterylizatorni został dostarczony zużyty sprzęt i wyroby medyczne zgodnie z zestawieniem:

– nożyczki opatrunkowe z Izby Przyjęć	2 szt.
– penseta z Poradni Chirurgicznej	5 szt.
– miska nerkowata z tworzywa sztucznego z napisem Steam 134ºC z Oddziału Chirurgicznego	4 szt.
– fartuchy barierowe z Bloku Operacyjnego – czyste z Pralni	10 szt.
– igła nr 10 do wstrzyknięć domięśniowych z Oddziału Urazowego	10 szt.
– korek do wenflonu z Bloku Operacyjnego	5 szt.
– endoskop giętki z Bloku Operacyjnego	1 szt.
– pean z Ambulatorium Urazowego	5 szt.

Sporządź protokoły zdawczo-odbiorcze dla dostarczonego sprzętu.
Sporządź protokół niezgodności w przypadku stwierdzenia niezgodności.

W karcie procesów dobierz dla dostarczonego sprzętu procesy ciągu technologicznego zgodnie z Klasyfikacją Spauldinga.

Wykonaj manualne mycie i dezynfekcję pęsety. Do dezynfekcji przygotuj 1 litr 0,5% roztworu środka dezynfekcyjnego.

Przygotuj i oznacz etykietą pakiet z pęsetą do sterylizacji parowej. Wykorzystaj rękaw papierowo-foliowy. Dobierz test chemiczny do kontroli procesu sterylizacji pakietu.

Uwaga: Do sporządzenia dokumentów przyjmij datę egzaminu za datę dostarczania/przyjęcia sprzętu do Centralnej Sterylizatorni, a jako podpis – swój numer PESEL.

Czas na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

Ocenie podlegać będzie

- ❒ protokoły zdawczo-odbiorcze i protokół niezgodności – rezultat 1;
- ❒ karta procesów – rezultat 2;
- ❒ pakiet z pęsetą – rezultat 3;
- ❒ przebieg mycia i dezynfekcji oraz pakietowania pęsety.

Protokół zdawczo-odbiorczy

Lp.	Data	Oddział	Nazwa sprzętu	Ilość szt.	Osoba zdająca sprzęt *podpis*	Osoba odbierająca sprzęt *podpis*
					xxxxxx	
					xxxxxx	
					xxxxxx	
					xxxxxx	
					xxxxxx	
					xxxxxx	
					xxxxxx	
					xxxxxx	
					xxxxxx	
					xxxxxx	

Protokół niezgodności z dnia .....

1. Nazwa sprzętu lub wyrobu medycznego	
2.Użytkownik sprzętu/ oddział lub klient zewnętrzny	
3.Opis niezgodności	
4.Podpis pracownika sporządzającego protokół	
5.Kogo powiadomiono na oddziale	
6.Podpis osób obecnych przy dostarczeniu sprzętu/stwierdzeniu niezgodności	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
7.Podjęte działania	
8.Podpis kierownika działu/data	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Karta procesów

Lp.	Nazwa sprzętu	Ilość szt.	Metoda dezynfekcji Parametry procesu % roztworu ilość środka	System bariery sterylnej	Metoda sterylizacji Parametry procesu	Protokół niezgodności został sporządzony tak/nie * Uwagi**	Kasacja/ utylizacja zostały przeprowadzone tak/nie *

* wpisać właściwe

** dotyczy dostarczonego sprzętu

Druki etykiet

Centralna Sterylizatornia	ul. xxxxxxxxx miejscowośćxxxx
Nazwa sprzętu	
Dezynfekcja/podpis	
Pakowanie/podpis	
Data sterylizacji	
Data ważności	

Centralna Sterylizatornia	ul. xxxxxxxxx miejscowośćxxxxx
Nazwa sprzętu	
Dezynfekcja/podpis	
Pakowanie/podpis	
Data sterylizacji	
Data ważności	

Kryteria oceniania wykonania zadania praktycznego będą uwzględniać

- ❒ poprawność sporządzenia Protokołu zdawczo-odbiorczego i Protokołu niezgodności dla sprzętu dostarczonego do Centralnej Sterylizatorni;
- ❒ kompletność i czytelność sporządzonych dokumentów;
- ❒ trafność klasyfikacji poszczególnych narzędzi i wyrobów medycznych do dezynfekcji i sterylizacji lub utylizacji;
- ❒ zgodność dobranych procesów ciągu technologicznego mycia i dezynfekcji z obowiązującymi normami i procedurami;
- ❒ trafność doboru systemu bariery sterylnej do metody sterylizacji;
- ❒ poprawność wykonania pakietu z rękawa papierowo-foliowego i jego oznaczenia;
- ❒ trafność doboru chemicznego testu kontroli do procesu sterylizacji;
- ❒ zgodność wykonywanych czynności mycia i dezynfekcji oraz przygotowania pakietu do sterylizacji z obowiązującymi normami/procedurami;
- ❒ zgodność postępowania z obowiązującymi przy myciu i dezynfekcji oraz przygotowaniu pakietów do sterylizacji przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska.

Umiejętności sprawdzane przykładowym zadaniem do części praktycznej

1. Dobieranie metody mycia, dezynfekcji i sterylizacji w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobu medycznego

1) *rozróżnia sprzęt i wyroby medyczne pod kątem zastosowania, metod mycia, dezynfekcji i sterylizacji medycznej;*
5) *kwalifikuje sprzęt i wyroby medyczne do dezynfekcji, sterylizacji oraz renowacji lub kasacji;*

2. Wykonywanie mycia i dezynfekcji

1) *przeprowadza mycie i dezynfekcję przy zastosowaniu różnych metod i urządzeń;*
3) *przygotowuje roztwory środków dezynfekcyjnych o wskazanym stężeniu;*
4) *dobiera technologię dekontaminacji zgodnie z klasyfikacją Spauldinga;*

3. Wykonywanie sterylizacji

4) *rozróżnia rodzaje opakowań używanych w procesach sterylizacji;*
5) *przygotowuje pakiety wyrobów medycznych do sterylizacji zgodnie z przyjętymi ustaleniami;*
6) *stosuje materiał opakowaniowy w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobów medycznych, zalecanej metody sterylizacji oraz przyjętego systemu opakowaniowego;*
14) *sporządza dokumentacje dekontaminacji.*

Inne zadania praktyczne z zakresu kwalifikacji Z.20. *Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej* mogą dotyczyć

- kwalifikowania do procesów dekontaminacji rożnych zestawów narzędzi i sprzętu medycznego oraz wyrobów medycznych, na przykład: materiału opatrunkowego, zestawu do szycia, zestawu do zdejmowania szwów, zestawów okolicznościowych, cystoskopu, choledochoskopu giętkiego używanego w polu operacyjnym, zestawu do wyciągu, aparatu ambu;
- pakowania do procesów dekontaminacji rożnych zestawów narzędzi i sprzętu medycznego oraz wyrobów medycznych, na przykład: materiału opatrunkowego, zestawu do szycia, zestawu do zdejmowania szwów lub zestawów okolicznościowych w opakowania jednorazowe typu rękaw papierowo-foliowy, torebka papierowo-foliowa, dwie warstwy papieru medycznego lub włókniny;
- wykonania manualnego mycia i dezynfekcji rożnych zestawów narzędzi i sprzętu medycznego oraz wyrobów medycznych przy zastosowaniu rożnych środków dezynfekcyjnych, na przykład koncentratu sypkiego;
- wykonywanie testów funkcyjnych zgrzewarki;
- dobierania testów kontroli procesów sterylizacji do metody sterylizacji;
- kalkulowania kosztów dekontaminacji – obliczania kosztów dezynfekcji, sterylizacji narzędzi lub wyrobów medycznych – dla przykładowego procesu dezynfekcji lub sterylizacji;
- prowadzenia kontroli procesów dekontaminacji;
- sporządzania dokumentacji mycia, dezynfekcji i sterylizacji obowiązujących między innymi w centralnej sterylizatorni, pracowni endoskopowej, gabinecie stomatologicznym, podręcznej sterylizatorni na bloku operacyjnym i pracowni mikrobiologicznej.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1. Wykaz wybranych aktów prawnych

ZAŁĄCZNIK 2. Podstawa programowa kształcenia w zawodzie technik sterylizacji medycznej

ZAŁĄCZNIK 3. Procedury przeprowadzania i organizowania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

ZAŁĄCZNIK 4. Wzór deklaracji przystąpienia do egzaminu dla ucznia/słuchacza/absolwenta

ZAŁĄCZNIK 5. Wzór wniosku o dopuszczenie do egzaminu eksternistycznego zawodowego

ZAŁĄCZNIK 6. Wykaz Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych

ZAŁĄCZNIK 1. Wykaz wybranych aktów prawnych

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r, Nr 205, poz. 1206)
- Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 7)
- Rozporządzenie MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2012 r., poz. 184)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 188)
- Rozporządzenie MEN z dnia 24 lutego 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 262)

ZAŁĄCZNIK 2. Podstawa programowa kształcenia w zawodzie technik sterylizacji medycznej 321104

Opracowano na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach.

Technik sterylizacji medycznej 321104

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów szkół kształcących w zawodach, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w ramach poszczególnych zawodów wpisanych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

1. CELE KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik sterylizacji medycznej powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

1) kwalifikowania sprzętu i wyrobów medycznych do procesów mycia, dezynfekcji i sterylizacji;
2) przeprowadzania mycia, dezynfekcji i sterylizacji przy użyciu odpowiednich metod i urządzeń;
3) przeprowadzania kontroli procesów dekontaminacji;
4) prowadzenia dokumentacji mycia, dezynfekcji i sterylizacji.

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA

Do wykonywania wyżej wymienionych zadań zawodowych niezbędne jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, na które składają się:

1) efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów;

(BHP). Bezpieczeństwo i higiena pracy
Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

(PDG). Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej
Uczeń:
1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

(JOZ). Język obcy ukierunkowany zawodowo
Uczeń:
1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiających realizację zadań zawodowych;
2) interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka;
3) analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych;

4) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;
5) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.

(KPS). Kompetencje personalne i społeczne
Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki;
2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
3) przewiduje skutki podejmowanych działań;
4) jest otwarty na zmiany;
5) potrafi radzić sobie ze stresem;
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
7) przestrzega tajemnicy zawodowej;
8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;
9) potrafi negocjować warunki porozumień;
10) współpracuje w zespole.

(OMZ). Organizacja pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na poziomie technika)
Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań;
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań;
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;
6) komunikuje się ze współpracownikami.

2) efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru medyczno-społecznego, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów PKZ(Z.a);

PKZ(Z.a) Umiejętności stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodach: opiekun medyczny, terapeuta zajęciowy, ortoptystka, opiekunka dziecięca, ratownik medyczny, technik masażysta, higienistka stomatologiczna, asystentka stomatologiczna, dietetyk, technik ortopeda, technik dentystyczny, protetyk słuchu, technik farmaceutyczny, technik sterylizacji medycznej, technik elektroradiolog, technik elektroniki i informatyki medycznej

Uczeń:
1) wyjaśnia ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka;
2) charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu zdrowia oraz promocji i profilaktyki zdrowia;
3) przestrzega zasad promocji zdrowia i zdrowego stylu życia;
4) wyjaśnia pojęcia z zakresu patologii, charakteryzuje objawy i przyczyny zaburzeń oraz zmian chorobowych;
5) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy;
6) charakteryzuje stany nagłego zagrożenia życia;
7) dokonuje oceny parametrów podstawowych funkcji życiowych;
8) udziela, zgodnie z kompetencjami zawodowymi, pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia;
9) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym;
10) przestrzega zasad bezpieczeństwa związanych z materiałami biologicznie skażonymi;
11) przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki;
12) komunikuje się z pacjentem, jego rodziną i grupą społeczną;
13) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu;

14) identyfikuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i europejskim;
15) sporządza, prowadzi i archiwizuje dokumentację medyczną zgodnie z przepisami prawa;
16) stosuje przepisy prawa dotyczące realizacji zadań zawodowych;
17) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem;
18) charakteryzuje organizację ochrony zdrowia w Polsce;
19) wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce;
20) określa źródła i sposoby finansowania świadczeń zdrowotnych;
21) wyjaśnia specyfikę rynku usług medycznych;
22) przestrzega zasad etycznego postępowania w stosunku do pacjentów oraz współpracowników;
23) posługuje się językiem migowym (nie dotyczy zawodu technik masażysta nauczanego w technikum);
24) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

3) efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie asystentka stomatologiczna opisane w części II:

Z.20. Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej
1. Dobieranie metody dezynfekcji lub sterylizacji w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobu medycznego
Uczeń:
1) rozróżnia sprzęt i wyroby medyczne pod kątem zastosowania, metod mycia, dezynfekcji i sterylizacji medycznej;
2) identyfikuje materiały, z których wykonane są sprzęt i wyroby medyczne, oraz ich odporność na stresy fizyko-chemiczne w myciu, dezynfekcji i sterylizacji medycznej;
3) przeprowadza demontaż i montaż sprzętu oraz wyrobów medycznych o zróżnicowanej budowie geometrycznej w celu zapewnienia mycia, dezynfekcji i sterylizacji medycznej;
4) wykonuje testy funkcyjne i czynności diagnostyczne sprzętu i wyrobów medycznych;
5) kwalifikuje sprzęt i wyroby medyczne do dezynfekcji, sterylizacji oraz renowacji lub kasacji;
6) konserwuje sprzęt i wyroby medyczne zgodnie z instrukcjami producenta;
7) kompletuje instrumentarium chirurgiczne do zestawów zabiegowych.

2. Wykonywanie mycia i dezynfekcji
Uczeń:
1) przeprowadza mycie i dezynfekcję przy zastosowaniu różnych metod i urządzeń;
2) stosuje środki do nawilżania, bakteriostatycznego mycia, oczyszczania i dezynfekcji manualnej oraz maszynowej;
3) przygotowuje roztwory użytkowe środków dezynfekcyjnych o wskazanym stężeniu;
4) dobiera technologię dekontaminacji zgodnie z klasyfikacją Spauldinga;
5) identyfikuje parametry wody użytej w procesach dekontaminacji;
6) stosuje odpowiednie testy kontroli procesów dezynfekcji;
7) obsługuje sprzęt i urządzenia używane w technologii mycia i dezynfekcji;
8) wykonuje testy urządzeń w technologii mycia i dezynfekcji, interpretuje ich wyniki i orzeka o dopuszczeniu urządzeń do pracy;
9) przeprowadza kontrolę sprawności urządzeń wykorzystywanych do mycia i dezynfekcji;
10) kontroluje parametry procesu dezynfekcji i interpretuje wyniki, w tym podejmuje decyzje o skuteczności dezynfekcji i zwolnieniu wsadu;
11) zwalnia sprzęt po procesie dezynfekcji.

3. Wykonywanie sterylizacji
Uczeń:

1) przeprowadza sterylizację sprzętu i wyrobów medycznych przy zastosowaniu różnych metod i urządzeń;
2) obsługuje sprzęt i urządzenia używane w technologii sterylizacji;
3) przeprowadza kontrolę sprawności urządzeń wykorzystywanych do sterylizacji;
4) rozróżnia rodzaje opakowań używanych w procesach sterylizacji;
5) przygotowuje pakiety wyrobów medycznych do sterylizacji zgodnie z przyjętymi ustaleniami;
6) stosuje materiał opakowaniowy w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobów medycznych, zalecanej metody sterylizacji oraz przyjętego systemu opakowaniowego;
7) klasyfikuje i dobiera testy do kontroli procesów sterylizacji;
8) przeprowadza kontrolę urządzeń służących do zapewnienia szczelności opakowania;
9) wykonuje testy urządzeń w technologii mycia i dezynfekcji, interpretuje ich wyniki i orzeka o dopuszczeniu urządzeń do pracy;
10) przeprowadza kontrolę cyklu sterylizacji, interpretuje wyniki, w tym podejmuje decyzje o skuteczności sterylizacji i zwolnieniu wsadu;
11) kontroluje wizualnie integralność opakowania;
12) magazynuje pakiety po procesie sterylizacji;
13) zwalnia sprzęt i wyroby medyczne po procesie sterylizacji i przekazuje odbiorcy;
14) sporządza dokumentację dekontaminacji;
15) stosuje w technologii dekontaminacji Zasady Dobrej Praktyki Produkcyjnej;
16) współpracuje z nadzorem sanitarnym na podstawie przepisów prawa;
17) aktualizuje wiedzę i prowadzi szkolenia z zakresu dekontaminacji;
18) analizuje i oblicza zapotrzebowanie na materiały niezbędne w technologii dekontaminacji;
19) kalkuluje koszty dekontaminacji.

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Szkoła podejmująca kształcenie w zawodzie technik sterylizacji medycznej powinna posiadać następujące pomieszczenia dydaktyczne:

1) pracownię anatomiczną, wyposażoną w: modele anatomiczne, atlasy anatomiczne, stanowiska komputerowe z drukarką (jedno stanowisko dla jednego ucznia), stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, skanery i plotery (po jednym urządzeniu na cztery stanowiska komputerowe), pakiet programów biurowych, projektor multimedialny, filmy dydaktyczne, programy komputerowe dotyczące anatomii człowieka, fantomy niemowlęcia, dziecka i osoby dorosłej do udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia, defibrylator automatyczny, środki opatrunkowe;

2) pracownię higieny, aseptyki i ćwiczeń podstawowych, w której powinny być zorganizowane stanowiska pracy dla uczniów (jedno stanowisko dla sześciu uczniów), wyposażone w: zestaw mebli nadających się do dezynfekowania, pojemniki na odpady, stanowisko do higienicznego mycia rąk, stoły do pakietowania, wieszaki, stojaki na materiał opakowaniowy, zgrzewarki, opakowania sterylizacyjne, tace, kosze sterylizacyjne, podstawowe narzędzia chirurgiczne, lampy powiększające z podświetleniem, emulgatory do pielęgnacji narzędzi, materiał opatrunkowy, wskaźniki chemiczne kontroli (różnych klas i różnego przeznaczenia), symulatory standardowe, środki ochrony indywidualnej, stabilizatory sprzętu, ochrony ostrzy oraz wyposażenia do przeprowadzania testów funkcyjnych;

3) pracownię komputerową, wyposażoną w: stanowiska komputerowe z drukarką (jedno stanowisko dla jednego ucznia), stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu dla nauczyciela, skanery i plotery (po jednym urządzeniu na cztery stanowiska komputerowe), pakiet programów biurowych, projektor multimedialny, filmy dydaktyczne dotyczące systemu dokumentacji elektronicznej technologii dezynfekcji i sterylizacji.

Kształcenie praktyczne może odbywać się w: pracowniach szkolnych oraz podmiotach świadczących usługi sterylizacji, w tym w sterylizatorniach centralnych oraz w pracowni endoskopowej i gabinecie stomatologicznym oraz podręcznej sterylizatorni na bloku operacyjnym i pracowni mikrobiologii.

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w podmiocie zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanego zawodu w wymiarze 4 tygodni (160 godzin) w centralnej sterylizatorni.

Szkoła przed przystąpieniem do praktyki zawodowej powinna umożliwić uczniom uzyskanie świadectwa kwalifikacyjnego typu E w zakresie obsługi urządzeń elektroenergetycznych niezbędnego do samodzielnej obsługi urządzeń dekontaminacyjnych.

4. MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO[1)]

Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru medyczno-społecznegostanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów	430 godz.
Z.20. Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej	290 godz.

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, przewidzianego dla kształcenia zawodowego, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli odpowiednio dla efektów kształcenia: wspólnych dla wszystkich zawodów i wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów oraz właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie.

ZAŁĄCZNIK 3. Procedury przeprowadzania i organizowania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

Aktualne procedury dotyczące przeprowadzania i organizowania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie są dostępne na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej pod adresem http://www.cke.edu.pl.

ZAŁĄCZNIK 4. Wzór deklaracji przystąpienia do egzaminu dla ucznia/słuchacza/absolwenta

DEKLARACJA PRZYSTĄPIENIA DO EGZAMINU

..... miejscowość, data d d m m r r r r

Dane osobowe ucznia /słuchacza /absolwenta *(wypełnić drukowanymi literami)*:

Nazwisko:

Imię (imiona):

Data i miejsce urodzenia: d d m m r r r r

Numer PESEL:

w przypadku braku numeru PESEL - seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Adres zamieszkania *(wypełnić drukowanymi literami)*:

miejscowość:

ulica i numer domu:

kod pocztowy i poczta: -

nr telefonu z kierunkowym: mail:

Deklaruję przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

symbol cyfrowy ..... nazwa zawodu

. . oznaczenie kwalifikacji zgodne z podstawą programową ..... nazwa kwalifikacji

☐ **po raz pierwszy***

☐ **po raz kolejny* do części ☐ pisemnej* i ☐ praktycznej***

Jestem:

- uczniem/słuchaczem ☐ zsz*/ ☐ technikum*/ ☐ szkoły policealnej*/☐ kwalifikacyjnego kursu zawodowego*
- absolwentem*☐ zsz*/ ☐ technikum*/ ☐ szkoły policealnej*/☐ kwalifikacyjnego kursu zawodowego*

☐ (*miesiąc i rok ukończenia szkoły/kwalifikacyjnego kursu zawodowego:* .....)

.....

.....

nazwa szkoły/organizatora kwalifikacyjnego kursu zawodowego, adres

Do deklaracji dołączam:

☐ Świadectwo ukończenia szkoły*

☐ Zaświadczenie ukończenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego*

☐ Oryginał /☐ duplikat świadectwa uzyskanego za granicą*

☐ Zaświadczenie wydane na podstawie przepisów w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą*

☐ Proszę o dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu* do moich indywidualnych potrzeb na podstawie załączonych dokumentów:

☐ Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania*

☐ Zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza*

☐ Zaświadczenie potwierdzające występowanie dysfunkcji wydane przez lekarza*

☐ Opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej/poradni specjalistycznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się*

☐ Opinia rady pedagogicznej*

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych do celów związanych z egzaminem potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie.

*właściwe zaznaczyć

..... czytelny podpis

ZAŁĄCZNIK 5. Wzór wniosku o dopuszczenie do egzaminu eksternistycznego zawodowego

WNIOSEK O DOPUSZCZENIE DO EGZAMINU EKSTERNISTYCZNEGO ZAWODOWEGO

..... miejscowość, data d d m m r r r r

Dane osobowe *(wypełnić drukowanymi literami)*:

Nazwisko:

Imię (imiona):

Data i miejsce urodzenia: d d m m r r r r

Numer PESEL:

w przypadku braku numeru PESEL - seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Adres zamieszkania *(wypełnić drukowanymi literami)*:

miejscowość:

ulica i numer domu:

kod pocztowy i poczta: -

nr telefonu *(z kierunkowym)*: mail: .....

Proszę o dopuszczenie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

symbol cyfrowy zawodu ..... *nazwa zawodu*

. . . *oznaczenie kwalifikacji zgodnie z podstawą programową* ..... *nazwa kwalifikacji*

☐ **po raz pierwszy***

☐ **po raz kolejny*** **do części** ☐ **pisemnej*** **i** ☐ **praktycznej***

☐ Proszę o dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu* do moich indywidualnych potrzeb na podstawie załączonej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej/załączonego zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia.

Do wniosku dołączam:

1. świadectwo ukończenia ☐ gimnazjum*/ ☐ ośmioletniej szkoły podstawowej*/☐ innej szkoły*
2. dokumenty potwierdzające co najmniej dwa lata kształcenia lub pracy w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację w zakresie której zamierzam zdawać egzamin:
   1) .....
   2) .....
   3) .....
   4) .....
   5) .....
   6) .....
3. ☐ opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej*/☐ zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia*
4. ☐ wniosek o zwolnienie z całości lub części opłaty i ☐ dokumenty potwierdzające wysokość dochodów.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych do celów związanych z egzaminem potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie.

*właściwe zaznaczyć

..... *czytelny podpis*

ZAŁĄCZNIK 6. Wykaz Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku
http://www.oke.gda.pl/

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie
http://www.oke.jaworzno.pl/

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie
http://www.oke.krakow.pl/

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
http://www.oke.lomza.pl/

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi
http://www.komisja.pl/

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu
http://www.oke.poznan.pl/

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
http://www.oke.waw.pl/

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu
http://www.oke.wroc.pl/

SŁOWNIK POJĘĆ

Szkoła – należy przez to rozumieć trzy typy szkół ponadgimnazjalnych:
– zasadniczą szkołę zawodową,
– czteroletnie technikum,
– szkołę policealną.

Placówka – należy przez to rozumieć placówkę kształcenia ustawicznego lub placówkę kształcenia praktycznego.

Dyrektor szkoły/placówki – należy przez to rozumieć dyrektora szkoły/placówki, w której jest realizowane kształcenie zawodowe.

Pracodawca – należy przez to rozumieć pracodawcę, u którego jest realizowane kształcenie zawodowe.

Ośrodek egzaminacyjny – należy przez to rozumieć szkołę, placówkę lub pracodawcę, upoważnione przez dyrektora komisji okręgowej do zorganizowania części praktycznej egzaminu.

Egzamin zawodowy – należy przez to rozumieć egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie przeprowadzany z zakresu danej kwalifikacji wyodrębnionej w tym zawodzie, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego.

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji.

Podstawa programowa kształcenia w zawodach – obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania opisanych w formie oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, niezbędnych dla zawodów lub kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, uwzględniane w programach nauczania i umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych oraz warunki realizacji kształcenia w zawodach, w tym zalecane wyposażenie w pomoce dydaktyczne i sprzęt oraz minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego.

Formy pozaszkolne – należy przez to rozumieć formy uzyskiwania i uzupełniania wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w placówkach i ośrodkach kształcenia ustawicznego i praktycznego, a także kwalifikacyjne kursy zawodowe.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy – należy przez to rozumieć kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie tej kwalifikacji.

Część pisemna egzaminu przeprowadzana w formie elektronicznej – należy przez to rozumieć część pisemną egzaminu zawodowego przeprowadzaną z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu.

Operator lub **operatorzy egzaminu** – należy przez to rozumieć wskazaną przez dyrektora szkoły/placówki/pracodawcę osobę lub osoby odpowiedzialne za przygotowanie techniczne szkoły/placówki/pracodawcy do przeprowadzenia części pisemnej egzaminu z wykorzystaniem elektronicznego systemu oraz za poprawność funkcjonowania w czasie egzaminu systemu elektronicznego i indywidualnych stanowisk egzaminacyjnych wspomaganych elektronicznie.

Asystent techniczny – należy przez to rozumieć osobę lub osoby przygotowujące stanowiska egzaminacyjne wskazane przez kierownika ośrodka egzaminacyjnego, odpowiedzialne za przygotowanie stanowisk egzaminacyjnych i zapewniających prawidłowe funkcjonowanie stanowisk komputerowych, specjalistycznego sprzętu oraz maszyn i urządzeń wykorzystywanych do wykonania zadań egzaminacyjnych w czasie przeprowadzania części praktycznej egzaminu zawodowego.

Nauczyciel wspomagający – należy przez to rozumieć specjalistę z zakresu danej niepełnosprawności, o którym mowa w komunikacie dyrektora CKE w sprawie szczegółowej informacji o sposobach dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu zawodowego.

Osoby posiadające świadectwa szkolne uzyskane za granicą – należy przez to rozumieć osoby posiadające świadectwa szkolne uzyskane za granicą, uznane za równorzędne ze świadectwami ukończenia odpowiednich polskich szkół ponadgimnazjalnych lub szkół ponadpodstawowych.

Zdający ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – należy przez to rozumieć:
– uczniów,
– słuchaczy,
– absolwentów
posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się, lub zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza stwierdzające chorobę lub niesprawność czasową, lub opinię rady pedagogicznej wskazującą konieczność dostosowania warunków egzaminu ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej, lub sytuację kryzysową lub traumatyczną – osoby niewidome, słabowidzące, niesłyszące, słabosłyszące, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, posiadające zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji, przystępujące do egzaminu potwierdzającego kwalifikację w zawodzie na podstawie świadectwa szkolnego uzyskanego za granicą lub ukończonego kwalifikacyjnego kursu zawodowego lub decyzji dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej o dopuszczeniu do egzaminu zawodowego eksternistycznego.